

5.3 Zdraví a nemoci

Je to zvláštní pocit, když jako zdravě se cítící pětasedmdesátník mám vzpomínat na to, jaké neduhy mě jako dvacátníka provázely. A tak raději začnu konstatováním, že jsem i v té době byl celkem zdravý. Zvláště různé anginy a nachlazení se mi vyhýbaly, možná i zásluhou otužování (aspoň si to tak vykládala moje "tělocvikářka" Jiřina Adamírová). Se zimním koupáním jsem začal krátce před vánocemi 1964 a skončil 10. prosince 1984 – na své čtyřicáté narozeniny.

K zimnímu koupání venku mě inspirovali kolegové Simona Klímová a Kamil (Luděk) Kučera, kteří chodili v rámci tělocviku plavat do nového komplexu bazénů do Podolí a odtud si přeběhli v plavkách k Vltavě. Byl bych rád jejich příklad následoval co nejdříve, ale musel jsem asi 12 dní čekat, protože jsem měl na noze zinkoklihoý obvaz kvůli výronu. A myslím, že to nebyl jediný výron z doby studia.

Ale vrátím se ještě ke studijnímu roku, který jsem začínal na ČVUT. R 1963 mi byl ve Vinohradské nemocnici opakovaně operován **sakrální dermoid** (kdesi jsem slyšel, že tento podkožní útvar je pozůstatek nenarozeného dvojčete), vždy neúspěšně. Přestalo mě to bavit a po silvestrovských bohoslužbách 1963 jsem se obrátil na člena strašnického sboru chirurga MUDr. Procházku, který mi na poliklinice v lednu ambulantně potřebný zásah udělal, a aby se rána opravdu pořádně zahojila, pomocí tampónů hojení brzdil. Díky tomu jsem nemohl na ČVUT dělat zkoušky, což mi značně usnadnilo rozhodnout se studia elektrotechnického inženýrství zanechat a od r. 1964 se přihlásit ke studiu na MFF.

Rozhodně už před studiem na MFF mě zlobily pod koleny **křečové žíly**. Jako student 2. ročníku MFF jsem si vyrazil na výlet ze Zbiroha přes Týřov do Roztok u Křivokláta. Mezi Týřovem a Roztoky mě začaly pod koleny svírat křeče, na štěstí se mi podařilo přebrodit Berounku (silnice, byť velmi málo frekventovaná, je na levém břehu, kdežto turistická cesta a hrad Týřov na pravém); po chvíli mi zastavil motocyklista a odvezl mě do Roztok, odkud jsem jel vlakem domů. Tato zkušenost mě inspirovala, abych šel k lékaři; dostal jsem se – snad to bylo na studentské poliklinice – k MUDr. Hněvkovské (manželka významného ortopeda), která mi předepsala rehabilitaci; ta ovšem byla dost nekompatibilní s rozvrhem hodin ve škole (šlo o 3. ročník), nakonec jsem volil kompromis a oželel přednášky Dr. Milana Marvana z *termodynamiky a statistické fyziky*. Ony nebyly moc skvělé, přesto mi chyběly, avšak zkoušku jsem zvládl.

Několikrát během studia (a i později, třeba jako otec dvouapůlleté Jitunky a půlroční Petrunky) jsem měl na levé holeni **růži**. Zarudlá kůže, horečka a asi dvoutýdenní léčba – to se opakovalo několikrát. Jen jednou proběhla léčba během 3 či 4 dnů, a to mě ani lékař neviděl. Bylo to o prázdninách 1968 v Bangoru, kdy lékař podle tetiččina popisu naordinoval lék a terapii, tetička lék vyzvedla a řekla mi, co a jak, a za pár dní bylo dobře. A to vše v rámci *National Health Service*, tetička nic neplatila (ČSSR měla s

Velkou Británií velice dobrou smlouvu o poskytování lékařské pomoci). Velice nepříjemný byl začátek onemocnění růží r. 1967. Ve studijním programu jsme měli možnost si vybrat mezi 3týdenní praxí jako vedoucí na pionýrském táboře a čtyřtýdenní prací na katedře teorie vyučování matematice. Zvolil jsem si to první, k čemuž patřila i práce na přípravě tábora, bylo to u Plané n. Lužnicí. Tam jsem dostal vysokou teplotu (kolem 40 °C, nepamatuji, kdy jindy jsem měl teplotu tak vysokou), cestou do Prahy mě posadili v autobusu úplně dopředu, ale stejně jsem při každém otřesu autobusu cítil bolest těla, bylo mi opravdu moc nedobře. Po příjezdu se z toho vyklubala standardní růže, nicméně mi posloužila jako důvod nejet na pionýrský tábor¹ a pracovat místo toho na katedře – v klidu katalogizovat nějaké knihy.

Růže, kterou jsem dostal v Bangoru, byla v onom roce už druhá. Před tím jsem ji měl někdy v květnu či začátkem června, takže jsem nemohl odjet na vojenské soustředění na konci 4. ročníku a vojenskou přípravu jsem ukončil už jako absolvent MFF po pátém ročníku.

Sennou rýmu jsem měl asi "od nepaměti". Jenže až na letním výcvikovém kursu na Albeři (po 1. ročníku) mě v souvislosti s pěkným kýchacím záchvatem kolegyně Libuška Kulišová (později provd. Kurzveilová) upozornila, že se senná rýma léčí injekcemi – znala je z vlastní zkušenosti, a že se setkala s někým, kdo na tuto diagnózu dostal modrou knížku². V naději, že by tomu tak mohlo být i u mne, jsem se sennou rýmou šel přesní oční lékařku až na alergologii ve Vinohradské nemocnici (doporučení od praktické lékařky jim nestačilo) a tam po několik sezón až do konce studia absolvoval desensibilizaci pylovým alergenem³. Když si mě po ukončení studia vojáci předvolali k odloženému odvodu, na základě mého sdělení mě poslali s dotazníkem na alergologii ve Vinohradské nemocnici, kde se mě lékař (u něhož jsem do té doby nebyl) zeptal: "Vám se nechce jít na vojnu?". Na mou kladnou odpověď slíbil mou upřímnost odměnit. Diagnóza, kterou napsal, vypadala dost hrozivě – stále se zhoršující astma. Nicméně šlo o cíl. A tak ze mne byl nevoják.

Když se pak komunistický režim utužoval, někteří držitelé modrých knížek byli voláni k "přezkoumání zdravotního stavu" a často pak museli na vojnu. Toto postihlo řadu teologů. Já jsem byl v době, kdy to hrozilo, asi dost pro úřady nenápadný. Ale to už patří do jiné kapitoly.

¹ Šlo o tábor pro děti zaměstnanců nějaké vysočanské továrny, snad Pragovky. Z důvodů, jež si už nepamatuji, jsem měl jet na jiný běh tábora, než několik dalších kolegů a kolegyně z ročníku. Při stavbě tábora jsem poznal, že vedoucí jejich běhu se snaží tábor vést ve skautském, hodně svobodném duchu, kdežto na mne čekal tábor vedený zcela "socialisticky". A tak jsem důvod "to vzdát" docela uvítal.

² Osvobození od vojny ze zdravotních důvodů.

³ Kvůli senné rýmě mi bylo doporučeno upustit od prázdninového listonošení s tím, že by bylo moudré dělat nějakou noční brigádu. A tak jsem po 4. ročníku zhruba měsíc třídil časopisy na zastřešeném dvoře hlavní pošty. Více o tom, až budu vzpomínat na události roku 1968.

Zaměřen na svoje neduhy jsem se nezmínil o studentské poliklinice ve Spálené ulici. Byli tam praktici, zubaři i další specialisté. Praktickou lékařkou pro MFF a pro teology byla MUDr. Helena Kalinová, příjemná paní, která pacienty sice oslovovala *pane, slečno*, nicméně všem tykala. Většina návštěv kolegyň a kolegů u ní začínala otázkou "Na jakou jdeš zkoušku?" a končila předpisem Acylpirinu, popř. B-komplexu, a k tomu v případě obávané zkoušky neschopenkou umožňující zkoušku odložit. Jiné lékaře jsem navštěvoval nerad, ale k paní doktorce Kalinové jsem chodil rád, nejen pro její vlídnost, nýbrž také pro možnost setkat se s kamarády z teologické fakulty.

Březen, červenec 2020